

بسمه تعالی

حسابداری ابزارها و عقود مالی اسلامی

دوره کارشناسی حسابداری

مدرس: احمد پیفه

رایانامه: pifeh@acc.usb.ac.ir

ساعت تشکیل و محل برگزاری: طبق اعلام دانشکده

هدف درس:

ابزار یا قراردادهای مالی روشی معمول برای تامین مالی هستند. در واقع ابزار، حلقه ارتباطی بین نیازمندان وجوه و دارندگان منابع مازاد می‌باشند. دین اسلام با توجه به این که دستورات آن همه جوانب مختلف بشری را پوشش می‌دهد به مسلمانان اجازه استفاده از هر ابزار یا قراردادی را نمی‌دهد و برای آن‌ها ضوابطی را تعیین نموده است. به‌عنوان مثال، یکی از راهکارهای اسلام برای برقراری عدالت اقتصادی، پرداخت زکات و ممنوعیت رباست. اسلام در راستای برقراری عدالت و مساوات هر چه بیشتر در حوزه اقتصادی، بهره را منع و روش‌ها و عقود را برای تسهیل امور اقتصادی وضع کرده است. رهنمودهای فوق باعث ایجاد تغییراتی در بانکداری اسلامی در مقایسه با بانکداری مرسوم شده و در ادامه موجب بروز چالش‌هایی نیز در زمینه حسابداری موردنیاز معاملات شرعی گردیده است. طی سال‌های اخیر شاهد رشد روزافزون و مستمر مالیه اسلامی بوده که نیازمند حسابداری مناسب می‌باشد.

از این رو، هدف این درس آن است که ضمن معرفی حسابداری اسلامی به بیان مسائل حسابداری مرتبط با ابزارها و عقود مالی اسلامی رایج و چگونگی برخورد با آن‌ها بپردازد.

ساختار درس:

ارائه درس شامل سخنرانی، حل تمرین، ارائه افته‌های آموزشی، پروژه و امتحان‌های میان ترم و پایان ترم می- باشد. سرفصل‌های درس در ذیل ارائه شده است. دانشجویان باید موضوعات هر جلسه را از قبل مطالعه و با آمادگی کامل در کلاس شرکت کنند.

(۱) مبانی حسابداری اسلامی

(۲) حسابداری عقود مشارکتی

(۳) حسابداری عقود مبادله‌ای

(۴) حسابداری سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار اسلامی (صکوک)

(۵) گزارشگری مالی بانک‌ها و نهادهای مالی اسلامی

نحوه ارزیابی:

(۱) مشارکت فعال در کلاس و تکالیف درسی (۲ نمره)

از دانشجویان محترم انتظار می‌رود علاوه بر حضور فعال در کلاس، به فرآیند یادگیری از طریق ارائه نظرات خود در مورد موضوعات درس، تمرین‌ها، نحوه ارائه و تدریس کمک نمایند. هر دانشجو با حل تمرین‌ها، مسائل و افته- های آموزشی باید آمادگی لازم جهت ارائه در کلاس را داشته باشند.

(۲) پروژه

پروژه و نحوه تنظیم آن در طول ترم مشخص خواهد شد.

(۳) امتحان (۱۸ نمره)

الف) امتحان میان ترم (۸ نمره)

دامنه: سرفصل‌های شماره یک، دو و سه

ب) امتحان پایان ترم (۱۰ نمره)

دامنه: سرفصل‌های شماره چهار و پنج

زمان امتحان میان ترم در کلاس تعیین خواهد شد و امتحان پایان ترم نیز طبق برنامه دانشکده برگزار خواهد شد.

منابع:

الف: الزامی

۱) مهرانی و همکاران. (۱۴۰۰). حسابداری ابزارها و عقود مالی اسلامی. تهران: انتشارات سمت

ب: پیشنهادی

۱) علوی، سید مصطفی. (۱۴۰۰). حسابداری ابزارها و عقود مالی اسلامی. تهران: انتشارات ترمه

۲) رامروز، علی‌رضا. (۱۳۹۹). حسابداری ابزارها و عقود مالی اسلامی. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

برنامه تفصیلی:

مسئولیت ارائه	موضوع مورد بحث	تاریخ	
	مبانی حسابداری اسلامی		هفته ۱
	مبانی حسابداری اسلامی		هفته ۲
	حسابداری عقود مشارکتی		هفته ۳
	حسابداری عقود مشارکتی		هفته ۴
	حسابداری عقود مبادله‌ای		هفته ۵
	حسابداری عقود مبادله‌ای		هفته ۶
	حسابداری سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار اسلامی (صکوک)		هفته ۷
	حسابداری سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار اسلامی (صکوک)		هفته ۸
دانشجویان	ارائه بخش اول افته‌های آموزشی و پروژه‌های منتخب		هفته ۹
	حسابداری سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار اسلامی (صکوک)		هفته ۱۰
	حسابداری سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار اسلامی (صکوک)		هفته ۱۱
	حسابداری سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار اسلامی (صکوک)		هفته ۱۲
	حسابداری سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار اسلامی (صکوک)		هفته ۱۳
	گزارشگری مالی بانک‌ها و نهادهای مالی اسلامی		هفته ۱۴
	گزارشگری مالی بانک‌ها و نهادهای مالی اسلامی		هفته ۱۵
	گزارشگری مالی بانک‌ها و نهادهای مالی اسلامی		هفته ۱۶
دانشجویان	ارائه بخش دوم افته‌های آموزشی و پروژه‌های منتخب		هفته ۱۷